

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžd/23/2013
Identifikačné číslo spisu:	7010234292
Dátum vydania rozhodnutia:	11.09.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7010234292.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci žalobcu Ing. M. F., bytom v G., právne zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom Štúrova č. 20, Košice, proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava (predtým Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach, Krajský dopravný inšpektorát, Kuzmányho 8, Košice), o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. p. KRP-DI-OBCP-P-149/2010 zo dňa 19. júla 2010, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/19756/2010-95 zo dňa 28. februára 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/19756/2010-95 zo dňa 28. februára 2013 p o t v r d z u j e .

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi na účet jeho právnej zástupkyne 81,47 € náhrady trov odvolacieho konania z titulu trov právneho zastúpenia do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred orgánmi objasňujúcimi priestupok

Rozhodnutím Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva policajného zboru v Košiciach č. ORP-P-37/1-ODI-2010 z 20. mája 2010 v spojení s rozhodnutím Krajského riaditeľstva Policajného zboru, Krajského dopravného inšpektorátu v Košiciach č. KRP-DI.OPCP-P-149/2010 z 19. júla 2010 bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. k/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej iba ZP) pre porušenie ustanovenia § 25 ods. 1 písm. o/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej iba ZCP), ktorého sa mal dopustiť tak, že 28. decembra 2009 o 13.15 hod. v Košiciach na Hlavnej ulici č. 2 zastavil a stál s osobným motorovým vozidlom továrenskej značky Seat Leon, ev. č. G. v Centrálnnej mestskej zóne na platenom parkovisku, pričom vozidlo nemalo zaplatený poplatok za parkovanie. Za tento priestupok mu bola uložená pokuta vo výške

50,- €.

Oba správne orgány rozhodnutia odôvodnili porušením povinnosti vodiča podľa § 25 ods. 1 písm. o/ ZCP, podľa ktorého vodič nesmie zastaviť a stáť na platenom parkovisku, ak vozidlo nemá zaplatený poplatok za parkovanie.

Už v konaní pred správnymi orgánmi žalobca tvrdil, že mu nie je známe, že by existovalo všeobecne záväzné nariadenie obce, ktorým by bolo obmedzené užívanie miestnych komunikácií a verejných priestranstiev patriacich do majetku mesta Košice.

Správne orgány prvého ani druhého stupňa sa však napriek tomu týmto tvrdením žalobcu vôbec nezaoberali a rozhodli len s ohľadom na zistenie, že žalobca stál na platenom parkovisku bez zaplatenia poplatku za parkovanie.

II.

Konanie pred súdom prvého stupňa,
pred odvolacím súdom a opakovane pred súdom prvého stupňa

Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 6S/19756/2010 z 19. januára 2012 zamietol žalobu žalobcu s odôvodnením, že žalobcom namietané právne postupy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych aktov nie je možné v tomto konaní súdom preskúmať.

Krajský súd uviedol, že bolo jeho povinnosťou v preskúmvanej právnej veci vychádzať z právneho princípu prezumpcie ústavnosti a zákonnosti zákonov, ďalších všeobecne záväzných predpisov a všeobecne záväzných nariadení, vydávaných v rámci územnej samosprávy.

Zákonnosť všeobecne záväzných nariadení miest a obcí pritom môže všeobecný súd preskúmať iba v konaní podľa § 250zfa O. s. p., teda nie v konaní podľa druhej hlavy, piatej časti O. s. p., ako je tomu v preskúmvanej právnej veci. V tejto súvislosti súd nadôvažok poznamenal, že v danej veci neprichádzal do úvahy ani procesný postup podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. (podanie návrhu ústavnému súdu na zaujatie stanoviska o prípadnom rozpore všeobecne záväzného právneho predpisu s Ústavou SR), keďže Ústava Slovenskej republiky v článku 125 ods. 1 písm. c/ a d/ predpokladá, že o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy so zákonmi vo veciach územnej samosprávy (článok 68 Ústavy Slovenskej republiky) a so zákonmi, nariadeniami vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy vo veciach plnení úloh štátnej správy (článok 71 ods. 2 Ústavy SR) môže rozhodovať okrem Ústavného súdu SR aj iný súd, t. j. všeobecný súd (§ 250zfa O.s.p.).

Vzhľadom na uvedený skutkový a právny stav veci súd podľa § 250j ods. 1 O. s. p. žalobu zamietol.

Na základe odvolania podaného žalobcom odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a v odôvodnení o. i. uviedol:

Podľa § 2 ods. 1 ZP, priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

Samotné naplnenie skutkovej podstaty priestupku bez toho, aby bola preukázaná subjektívna stránka podľa § 4 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, nie je možné. Na preukázanie subjektívnej stránky niekedy pri priestupku nepostačuje len konštatovanie, že neznalosť zákona neospravedľňuje a prosté konštatovanie porušenia povinnosti vodiča.

V prerokúvanom prípade je zrejmé, že v priestupkovom konaní nebolo doposiaľ preukázané, či existuje právna norma - všeobecne záväzné právne nariadenie mesta Košice, ktorá by v súlade s ustanovením § 8 ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení umožňovalo obmedziť používanie verejne prístupného majetku obce za odplatu.

Z týchto dôvodov ustanovuje už článok 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, že každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu (čo sa týka i priestupkového konania, pre jeho trestnú povahu).

Bolo povinnosťou Krajského súdu v Košiciach v súlade s ustanovením § 250i ods. 2 O. s. p. („Ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúmvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným

správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.“), nie konaním podľa § 250zfa, postupom podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. - podanie návrhu ústavnému súdu na zaujatie stanoviska o prípadnom rozpore všeobecne záväzného právneho predpisu s Ústavou SR, ale podľa § 250i ods. 2 O. s. p. vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy O. s. p.

V prejednávanej veci sa tak nestalo a krajský súd si nesplnil povinnosť preskúmať komplexne konanie správnych orgánov, či ich postup a rozhodnutie má oporu vo všeobecne záväzných právnych predpisoch Slovenskej republiky, nielen v zákone o priestupkoch a zákone o cestnej premávke, ale i v ďalších, a či také vôbec existujú.

Ak tomu tak nie je, ako tvrdí počas celého konania žalobca, potom nie je dané ani zavinenie za priestupok a žalobca má pravdu, že potom konanie, ktorého sa dopustil, nie je priestupkom a konanie je potrebné zastaviť.

Krajský súd, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, novým rozsudkom sp. zn. 6S/19756/2010 zo dňa 28. februára 2013 zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného i jemu predchádzajúce rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z doplneného dokazovania vyplynulo, že v čase, v ktorom malo dôjsť k spáchaniu priestupku žalobcom, nebolo Mestom Košice vydané všeobecne záväzné nariadenie mesta, ktoré by obmedzovalo používanie miestnych komunikácií v súlade s ustanovením § 8 ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. v platnom znení. Súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v tejto veci z toho vyvodil záver, že nie je dané zavinenie žalobcu na priestupku, a to ani z nevedomej nedbanlivosti.

III.

Odvolanie, vyjadrenie

V zákonnej lehote napadol uvedený rozsudok odvolaním žalovaný, v ktorom poukázal na priebeh priestupkového konania a opakovane tvrdil, že žalobca porušil ustanovenie o zákaze parkovania na platenom parkovisku bez zaplattenia poplatku za parkovanie, čím naplnil zákonné znaky priestupku. Uviedol, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, pretože z neho nie je zrejmé, čo je potrebné po vrátení veci vykonať, ktoré nedostatky sa majú odstrániť. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátiť, resp. zmeniť prvostupňový rozsudok tak, že odvolací súd žalobu zamietne.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 165,56 € podľa pripojeného vyčíslenia. Poukázal na skutočnosť, že priestranstvo, na ktorom zastavil motorové vozidlo bez zaplattenia parkovného, je verejným priestranstvom, ktorého užívanie nebolo obmedzené žiadnym všeobecne záväzným nariadením Mesta Košice, čo bolo potvrdené aj v konaní pred krajským súdom, preto s poukázaním na právny názor odvolacieho súdu má správny orgán konanie o priestupku zastaviť. Pokiaľ žalovaný poukazuje na iné rozhodnutie odvolacieho súdu, treba mať na zreteli, že súd je pri preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. viazaný rozsahom a dôvodmi uvedenými v žalobe a z rozhodnutia označeného žalovaným nevyplýva, že obsahom žalobných námietok bola neexistencia VZN.

IV.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, ďalej len „O. s. p.“, v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky rozhodnutím číslo SLV-PS-1120/2012 z 12. decembra 2012 v zmysle § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zrušilo k 31. decembru 2012 okrem iných aj rozpočtovú organizáciu Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Bratislave, pričom práva a povinnosti

zrušenej organizácie prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Nakoľko pôvodne žalovaný ako právnická osoba uvedeným dňom zanikol a minister nevyužil zákonnú možnosť určiť podľa § 4 ods. 2 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení novely č. 345/2012 Z. z. (ktorá nadobudla účinnosť od 01.01.2013 a bola prijatá zrejme v súvislosti s realizáciou programu ESO), ktorý útvar Policajného zboru má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a samostatne konať pred súdom v rozsahu svojej pôsobnosti, účastníkom konania na strane žalovaného sa stalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky z titulu právneho nástupníctva. Pod všeobecným označením žalovaný v texte je preto nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

Odvolací súd vzhľadom na to, že sa stotožnil s krajským súdom v jeho zistení nesprávneho právneho posúdenia predmetu konania správnym orgánom, nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariadovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 11. septembra 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 2 ods. 1 ZP, priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

Odvolací súd k záverom uvedeným vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí dodáva na zvýraznenie argumentácie o protiprávnosti postihu žalobcu za prerokúvaný priestupok nasledujúce:

K tomu, aby bolo možné postihnúť vodiča za parkovanie na platenom parkovisku bez zaplatenia poplatku za parkovanie je nevyhnutné v priestupkovom konaní nielen zistiť, či vodič stál na mieste, ktoré je označené za platené parkovisko dopravnou značkou, ale či je také miesto označené právne dovoleným spôsobom v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a to najmä, ak obvinený z priestupku poukazuje na protiprávnosť vyberania poplatku za parkovanie na verejnom priestranstve a teda i zriadenia plateného parkoviska a označenia miesta dopravnou značkou IP-17 platené parkovisko.

V právnom štáte musí mať každý postup i vyberanie parkovného na platenom parkovisku svoju oporu v právnych predpisoch a nemôže byť svojvoľné.

Ak dôjde k zriadeniu plateného parkoviska a vyberaniu parkovného za jeho použitie na verejnom priestranstve v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom alebo predpismi, nemôže sa vodič, ktorý ho použije bez zaplatenia parkovného, dopustiť priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. k/ ZP so zreteľom na § 25 ods. 1 písm. o/ ZCP, pretože nie je preukázaná subjektívna stránka priestupku uvedená v ustanovení § 3 a § 4 ods. 1 ZP.

Samotné naplnenie skutkovej podstaty priestupku bez toho, aby bola preukázaná subjektívna stránka podľa § 4 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, nie je možné. Na preukázanie subjektívnej stránky niekedy pri priestupku nepostačuje len konštatovanie, že neznalosť zákona neospravedľňuje a prosté konštatovanie porušenie povinnosti vodiča.

V prerokúvanom prípade je zrejmé, že v čase spáchania konania vykazujúceho niektoré znaky priestupku neexistovala právna norma - všeobecne záväzné nariadenie Mesta Košice, ktorá by v súlade s ustanovením § 8 ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov umožňovalo obmedziť používanie verejne prístupného majetku obce za odplatu.

Z týchto dôvodov bolo preukázané, že žalobca neporušil ustanovenie § 25 ods. 1 písm. o/ ZCP, pretože parkoval na verejnom priestranstve patriacom Mestu Košice, na ktorom parkovanie pre neexistenciu uvedenej právnej normy nemohlo byť ani označené ako platené parkovisko, ani spoplatnené.

Ak žalobca nevedel o existencii normy, ktorá mu zakazuje zastavenie a státie vozidla na parkovisku za úhradu, pretože taká, ktorá by takú povinnosť upravovala, neexistovala, a teda o nej žalobca nevedel ani o nej vedieť nemohol, nie je dané ani žalobcove zavinenie priestupku z nevedomej nedbanlivosti a žalovaný, resp. na jeho pokyn prvostupňový správny orgán, bude musieť priestupkové konanie zastaviť podľa § 76 ods. 1 ZP, pretože skutok, o ktorom sa konalo, nie je priestupkom.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V.

Trovy odvolacieho konania

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý mal v konaní úspech, priznal náhradu trov odvolacieho konania z titulu trov právneho zastúpenia v sume 81,47 €, pozostávajúcu z odmeny za jeden úkon právnej služby, režijného paušálu a 20 % DPH podľa § 11 ods. 4 (1/13 výpočtového základu), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., ktorú je žalovaný povinný v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku zaplatiť na účet právnej zástupkyne žalobcu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.